

SUCCESE ROMÂNEȘTI PESTE HOTARE

„NU SÎNT TURNUL EIFFEL” de Ecaterina Oproiu

6 februarie 1967 : „Aplauze multe, aplauze foarte sincere pentru piesă, pentru spectacol, pentru regizor.” („Express”—Viena).

9 octombrie 1967 : „O seară de mare teatru... aplauze furtunoase, strigăte de bravo... două ore de teatru plin de sevă, plin de viață și de acțiune, care a făcut publicul să vibreze, scoțindu-l din rezerva lui obișnuită.” („Göttinger Presse”).

12 februarie 1968 : „De multă vreme n-am mai auzit în acest teatru aplauze atât de entuziaste și atât de prelungite.” („Ostsee Zeitung”).

Toate cele trei citate, extrase din paginile unor ziare, se referă la succesul rețutat de piesa Ecaterinei Oproiu Nu sînt Turnul Eiffel. Tradusă în zece limbi (maghiară, sîrbă, bulgară, cehă, germană, franceză, engleză, finlandeză, italiană, suedeză), jucată în stagiunea recent încheiată de șapte teatre de peste hotare (Theater der Courage din Viena, Deutsches Theater din Göttingen — R.F.G., Rideau de Brussels din Belgia, Greifswalder Bühne din R.D.G., Teatrul Tineretului din Sofia, Teatrul din Uarna, Teatrul din Plsen—Cehoslovacia). Nu sînt Turnul Eiffel este departe de a-și și epuizat interesul. Teatre din Iugoslavia, Finlanda, Anglia, S.U.A., Franța, Suedia, U.R.S.S., Japonia și Grecia și-au făcut încă de pe acum cunoscută intenția de a monta piesa în stagiunea care va urma.

Cei mai mulți dintre creatorii spectacolelor de pînă acum, regizori, interpreți, decoratori, au declarat că piesa i-a atras prin multiplele ei posibilități scenice, prin problemele noi, inedite, pe care le ridică. De aceea, munca pentru elaborarea spectacolului a fost nouă, neobișnuită și cu adevărat creatoare. Textul a permis utilizarea unor elemente de revistă, de cabaret, de teatru muzical, Pantomima, dansul, acrobația au căpătat pe rînd accente grotești sau poetice. O comunicare perfectă s-a stabilit între stal și scenă. Actorii au avut posibilitatea să desfășoare o foarte bogată și nuanțată paletă compozițională. Sugestiile autoarei le-au permis o mare libertate de joc, fantezie, satisfacția unor compoziții spirituale, științifice, în care s-au întîlnit bucuria de joc cu vitalitatea comică. Nu întîmplător, așa cum afirmă Wilm Gallwitz, cronicarul ziarului „Braunschweiger Zeitung”, protagoniștii au realizat o remarcabilă performanță artistică. La fel de bogat în sugestii s-a dovedit textul și pentru pictorii scenografi. În schițele concepute de aceștia, imaginile caricaturale s-au asociat cu metafora poetică.

Eberhard Pieper, regizorul spectacolului montat la Deutsches Theater, este de părere că piesa oferă noi posibilități dramatice, că prin seriozitatea situațiilor de viață, semnificația ei depășește toate granițele.

„Nu sînt Turnul Eiffel — notează ziarul «Express» din Viena — este o parabolă încîntătoare, nu lipsită de umor, scrisă de o femeie pe care o bănuim că a meditat mult asupra sensului vieții în doi și în colectiv.”; iar

Afișul spectacolului „Nu sînt Turnul Eiffel“ de Ecaterina Oproiu, prezentat la Theater der Gou-
rage din Viena

THEATER DER

Courage

LEITUNG: STELLA KADMON

Wien, Franz-Josefs-Kai 29 - Tel. Res. 632434

K.a.s., täglich 10 bis 12 Uhr und 16 bis 19 Uhr

Bestimmte durchläufer. Sonntags ab 11 Uhr

Deutschsprachige Erstaufführung

ICH BIN NICHT DER EIFFELTURM

Ein Stück in 2 Teilen

von ECATERINA OPROIU

übersetzt von Josefina Czollek

Judith Bauer, Miriam Genies, Angelika Ort, Ilona Töbny
Uwe Berend, Josef Hanak, Kurt Radlecker

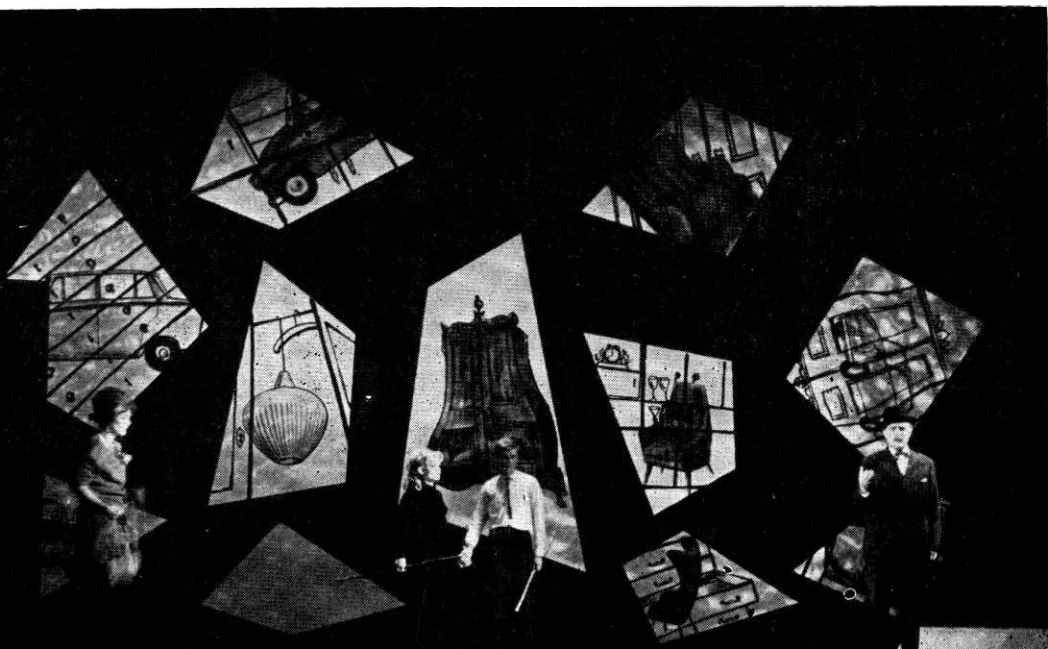
Regie: August Rieger

Bühnenbild: Peter Süsser

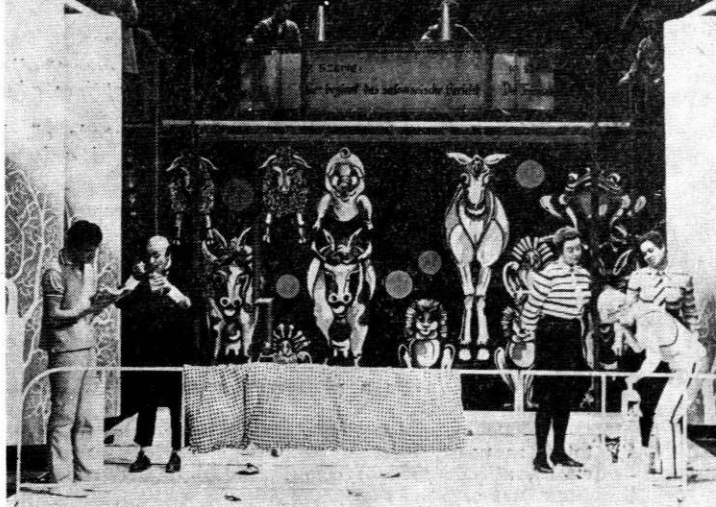
Kostüme: Lial Regaschek

TÄGLICH 20 UHR

Moment din spectacolul prezentat
de Teatrul din Pilsen (R. S. Ceho-
slovacă)

Scenă din spectacolul prezentat la
Deutsches Theater, din Göttingen
(Republica Federală a Germaniei)

„Die Presse“, un alt ziar vienez, notează :

„În pofida sentimentelor noastre de patriotism local, sîntem nevoiți să mărturisim că piesa Ecaterinei Oproiu *Nu sînt Turnul Eiffel* este mai bună și mai interesantă decît tot ce s-a scris pînă azi despre îngeri păzitori și despre soarta femeilor (...)

Se pare că Ecaterina Oproiu o cunoaște destul de bine pe Ecaterina Oproiu ca să-și îngăduie să se ocupe de oameni, de suferințele și de fericirea lor, de bătrînețe și de vis, de sușuri și de coborîsuri. Cuvîntul autenticitate este prea des folosit și din cauza asta s-a cam tocit. De data aceasta însă, cuvîntul se află la locul lui... Scene scurte, de black-out, cu multă poezie și cu mult adevăr apar din situațiile tipice ale vieții și ale iubirii. Cu piesa Ecaterinei Oproiu dramaturgia contemporană românească bate la porțile scenelor vienze. (...) Evenimentul e demn de luat în seamă. Să-i deschidem deci larg porțile.“

TEATRUL DE COMEDIE LA SĂPTĂMÎNILE FESTIVE VIENEZE

SĂPTĂMINILE FESTIVE VIENEZE, care pînă nu de mult au fost, în primul rînd, un șir de prestigioase manifestări muzicale, și-au propus anul acesta să devină și centrul de întîlnire a celor mai realizate spectacole de comedie din Europa. Intenția organizatorilor festivalului a fost aceea de a reuni într-o „olimpiadă artistică fără premii și medalii“ pe cei mai buni dintre interpreții lui Molière, Goldoni, Shakespeare, Ionescu. Astfel, pe lângă reputele orchestre, cum e Filarmonica vieneză de sub conducerea lui Otto Klemperer pe lângă dirijori ca Zubin Mehta, sau soliști ca David Oistrakh, pe lângă expoziții ale lui Picasso, Fernand Léger, Max Reinhardt, au participat la sărbătorile vienze ansambluri teatrale din Italia (Piccolo Teatro cu Slugă la doi stăpîni), din U.R.S.S. (Teatrul „Vahtangov“ cu Prințesa Turandot), din România (Teatrul de Comedie cu Troilus și Cressida).

Spectacolele Teatrului de Comedie cu Troilus și Cressida s-au bucurat de atenția susținută a întregii prese austriece, suscitînd o dezbatere cu privire la interpretarea

modernă a clasicilor. Punctele de vedere în această dispută au fost când cele ale unei mentalități conservatoare, când cele ale unei aprinse adeziuni la ideea regenerării stilului tradițional al montărilor.

Iată câteva texte din care rezultă limpede că, indiferent de poziția îmbrățișată de un cronicar ori altul, arta actorilor români a însumat elogiile unanime ale presei.

„Troilus și Cresida de Shakespeare, prezentat în limba română, îl îndeamnă pe spectator să se ducă sceptic la Theater an der Wien. Totuși, această trupă de excelenți actori a jucat, în strălucita regie a lui David Esrig, cu atîta însufletire și atît de desăvîrșit, încît aproape că n-a fost nevoie de căști la care să se traducă, pentru a se putea urmări piesa. Ar fi inutil să scoatem în evidență pe fiecare actor în parte; ei sînt fără deosebire extraordinari... Decorul — o construcție asemănătoare unei platforme — își aduce partea sa de contribuție; pentru ideea șanțurilor dintre fiecare parte a platformei scenograful I. Popescu-Udriște merită o mențiune specială.

Este posibil ca adepții conservatori ai teatrului clasic să fi fost șocați, totuși se poate, ba chiar trebuie, în zilele noastre, să-i jucăm modern pe clasici, atît de modern cum i-a înfățișat aici trupa românească.“

Gerda Hacker („Neue Zeitung“ — 11/VI, 1968)

„Această piesă nu aparține unui tînăr autor român care l-a citit bine pe Jarry și pe Ionescu, ci lui William Shakespeare și se intitulează *Troilus și Cresida*.

Abia îți vine să crezi! Atît de uimitoare, atît de puțin convențională este interpretarea pe care ne-a prezentat-o Teatrul de Comedie din București, în spectacolul ce a avut loc la sfîrșitul săptămîinii la Theater an der Wien.

Acum trei ani, pusă în scenă de David Esrig, a fost distinsă la Paris la Teatrul Națiunilor, și cel puțin atunci lumea a trebuit să ia cunoștință că nu numai New Yorkul și Londra, nu numai Viena și Parisul, nu numai Milano și Berlinul sînt focare de teatru, ci și Bucureștiul.

Teatrul de Comedie constituie o formație tînără. Actualmente a intrat în al șaptelea an de existență. Este un ansamblu alcătuit din treizeci și șase de actori și avînd în fruntea lui pe Radu Beligan. El și-a fixat un program clar, care făgăduiește, printre altele, „interpretări autentice ale operelor clasice din literatura universală“. Acestui spirit îi răspunde și punerea în scenă a piesei *Troilus și Cresida*.“

Gothard Böhns („Die Presse“ — 10/VI, 1968)

„Fascinant în acest spectacol este modul în care românii împletesc o idee gravă, severă, cu fantezia comică. Jocul lor plin de imaginație, de vervă, este pur și simplu indescrîtibîl: actorii nu se dau îndărăt de la nici un fel de exagerare, dar, datorită unei riguroase discipline a ansamblului, nu fac niciodată impresia că exagerează. Punerea în scenă apare în toată măreția ei în tablourile de bătălie din ultimul act, unde Esrig izbuște să îmbine firul tragediei cu giumbușlucurile grotescului. Nobilul Hector moare ca un erou, chiar dacă mirmidonii, pe care ticălosul Ahile îi pune să-l măcelărească mișelește, sînt înfățișați ca un cor de copii, înarmați cu securi minuscule. Există nenumărate asemenea tablouri de cea mai înaltă forță expresivă, în care se întruchipează tragicomedia.

Bravo oaspeților români !“

(„Arbeiterzeitung“ — 11/VI, 1968)

„În spectacolul Teatrului de Comedie din București, care s-a bucurat de succese internaționale și a fost premiat în mai multe rînduri, spectacol prezentat acum și la Theater an der Wien, tragedia lui Shakespeare despre

Troilus și Cresida este, de la un capăt la altul, o farsă antirăzboinică plină de ironie.

...Ni se pare însă că ideile filozofice ale piesei nu reies. Concepțiile noastre tradiționale despre personajele piesei ne satisfăceau mai mult.

...Florin Scărlătescu în rolul mîrșavului, soiosului codoș Pandarus și Sanda Toma în rolul femeiuștii cu minte de copil care este Cresida, dar și Mircea Constantinescu în rolul lui Priam, Iurie Darie în rolul lui Hector, Mircea Albulescu în acela al lui Ahile, Costel Constantinescu în chip de Ulise, și toți ceilalți dovedesc o precizie extraordinară. Shakespeare rămîne în această montare undeva departe, dar întîlnirea cu strălucii actori din estul Europei a fost foarte interesantă.“

F. K. („*Wiener Zeitung*“ — 11/VI, 1968)

„Această concepție desființînd, după opinia noastră, tot ceea ce este invectivă la Shakespeare, deoarece scapă de sub picioare terenul realității și alunecă pe tărîmul glumei, se menține cu o extraordinară consecvență pe aceeași linie. Ea se bazează pe o pantomimă condusă cu multă fantezie scenică. Iar angajarea totală a întregului ansamblu a fost aplaudată cu însuflețire.“

Dr. Jung („*Volksblatt*“ — 10/VI, 1968)

„Reprezentăția a însemnat un punct culminant al acestor bogate săptămîni festive. Protagoniștii sînt măreți. Impunătoare și scenografia (Popescu-Udriște), ca și rezolvarea tehnică a schimbării decorurilor.“

André Müller („*Kronen Zeitung*“ — 8/VI, 1968)

„Actorii Europei au venit de astă dată, la Theater an der Wien, din România. Au luptat în fața Troiei, au învins Troia. Războiul lui Shakespeare la Troia a avut loc ca o persiflare distrugătoare a oricărui eroism prădalnic și generator de moarte. Trebuie să ai parte de acest tînăr ansamblu bucureștean, de actorii Teatrului de Comedie, ca să vezi mitul despre eroi măturat de pe podium printr-o lovitură dirijată cu o mină de virtuoz.

Cu un sarcasm nestăvilit, cu o agresivitate dezlănțuită, cu tăișul cel mai ascuțit al persiflării și al unui neasemuit umor ireverentios, o forță extraordinară de bine armată din domeniul teatrului duce aici război împotriva războiului.

Regizorul David Esrig lasă libertate trupei sale să realizeze minuni în ce privește precizia, temperamentul și tempoul, în ce privește glumele mușcătoare și impulsul scenic descătușat. Însuși decorul spartan al lui Ion Popescu-Udriște, cu întunecatul firmament înstelat, avînd în față discul metalic supradimensionat, ce reprezintă gongul, soarele și luna totodată, duce la izbînda unei arte scenice rafinate.

Au fost în turneu actorii Europei. Actorii Europei, într-adevăr, ei sînt“.

Paul Blaha („*Morgen-Kurier*“ — 10/VI, 1968)